

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXL. évfolyam • 2005. február

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

Az év fája a közönséges boróka

A parlagi sas az év madara

A világszerte veszélyeztetett ragadozó madár hazai védelmét az Európai Unió is támogatja

Idén a parlagi sast választotta az „Év madarának” a Magyar Madártani Egyesület elnöksége. A ritka ragadozó madarat több nemzetközi egyezmény, hazánkban pedig a legmagasabb védelmi kategória óvja: eszmei értéke 1 millió Ft. A faj megőrzését a Madártani Egyesület védelmi programján keresztül az Európai Unió csaknem 100 millió forinttal támogatja, LIFE Nature elnevezésű természetvédelmi alapjából.

Az uniós és hazai pénzügyi forrásoknak köszönhetően az MME szakemberei hamarosan újabb műholdas jeladókat szerelnek fel fiatal parlagi sasokra, amelyekkel kideríthetik, hogy miért pusztul el egyéves koráig a madarak mintegy 60%-a. Az Egyesület munkatársai a fiatal sasok legfontosabb gyülekező helyein téli etetéssel próbálják jó kondícióban és biztonságos helyen tartani a tapasztalatlant madarakat. Egyes fészkekhez automata kamerákat helyeznek majd el, így amellet, hogy új információkhoz jutnak, az internet segítségével a nagyközönség is bepillantást nyerhet a rejtőzködő madarak életébe.

A parlagi sas védelméhez immár évtizedek óta hozzátartozik, hogy tavasszal megkeresik a hazánkban költő párok fészkeit és az év során folyamatosan ellenőrzik a költések előrehaladását. Egyes helyekre műfészkeket építenek a sasoknak, hogy elősegítsék

megtelepedésüket, a legvesélyeztetettebb fészkeket pedig folyamatosan őrzik. Mivel évente több tízezer védett madár – köztük néhány parlagi sas is – elpusztul áramütés következtében, ezért a legvesélyesebb elektromos oszlopokat az MME által készített madárvédő szigetelőpapucsokkal látják el az áramszolgáltatók.

A parlagi sasok éppen ilyenkor, január végén, február elején kezdik el építeni új fészkeiket. A parlagi sas évének első akciójaként a hazánkban telelő sasok számbavételére civil természetvédelmi szervezetek országos felmérést szerveztek. Január második hetvégén 142 önkéntes nézte át a sasok legkedveltebb élőhelyeit, ahol összesen 279 példányt számoltak meg. 209 réti-sas mellett 67 parlagi sast, valamint a hazánkban ritka fekete és szirti sasok egy-egy példányát is megfigyelték. Az ornitológusok szerint biztató jel, hogy

évről évre egyre több parlagi sas tölti a telet hazánkban, így talán csökken a dél felé vándorlás közben a Balkán-félszigeten elpusztuló sasok száma.

A Magyarországon költő 75 páros növekvő parlagisas-populáció kontinensünkön Oroszországot követően a legnagyobb, így megőrzése kulcsfontosságú a faj európai fennmaradása szempontjából.

A parlagi sas elterjedési területe Közép- és Délkelet-Európától egészen a Bajkál-tóig húzódik, azonban költőterületei szórványosak, és a faj világlágállománya a XX. században drasztikusan csökkent. A Kárpát-medence a parlagi sas elterjedésének nyugati határa, így 2004-ben hazánk és Szlovákia csatlakozásával az Európai Unió parlagi sas állománya a korábbi 2 párról 120 párra emelkedett, amelyből 75 pár Magyarországon költött, nem véletlen hát a közösségi támogatás.

További információ:

Horváth Márton,

Tel: (30) 525-40-71, Fax: (1) 275-62-67,

e-mail: mhorvath@nhmus.hu,

www.imperialeagle.hu

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME)

1121 Budapest, Költő u. 21. ,

Tel: (1) 275-62-47,

e-mail: mme@mme.hu

A harmadik oldal

Erdészek mondjuk magunkról, hogy hosszú távra gondolkodunk. A tetteink mindig visszatükrözik ezt az általános megállapítást? A tartamos erdőgazdálkodás, a fenntartható erdőkezelés régi elgondolásai szakmánknak, mely meg-meg újul az éppen aktuális korszakban. A megújulás szükséges. Az értékek megtartása és fenntartása kötelező. Ebbe szükségünk van energiára. Megújuló energiára. A szolgáltató erdőgazdálkodás, hosszú távon, tartamosan, fenntartható módon biztosítja szakmánk jelenét és jövőjét. Vajon gondolkodásunk, tetteink is megújulnak-e? Felismertük-e, hogy itt az idő a tettekre?

Megint lépésbátrányba kerültünk? Vagy már ott is vagyunk? A kereskedelem tárgya és lehetőségei a piac szeszélyeinek kitétek. A társadalom részére történő szolgáltatás hosszú távú lehetőség. Azok számára, akik felismerik. Mindig megújuló ötletekkel, gondolatokkal, tettekkel. Az erdészek számára a labdát feldobták. Az energia labdát. A megújulót. A megújuló energia és üzemanyaga a fa, az érdeklődés középpontjába került. Került csak számunkra már inkább negatív előjellel. „FAÉGETŐK!”, kiabálták be a tisztelt ház plenáris ülésén, üzenve az erdészeknek. Már megint rosszul csináltunk valamit. Magyarázhatunk. Nem az erdő, nem a fa, a mezőgazdaság, a fű, a szalma, az az igazi alapanyag, került a köztudatba. A megújuló energiaforrás piacán lemaradóban vagyunk. Pedig az erdőtelepítési teljesítményünk világra szóló. Az energia erdő, energia ültetvény még sincs a törvényünkben nevesítve. Így pályázni sem lehet. Nem újultunk meg, lemaradtunk. A II. Nemzeti Fejlesztési Terv, mely 2007-2013 közötti időszakban felfoghatatlan mennyiségű fejlesztési pénzt tartalmaz, vajon tartalmazza-e a fát, mint alapanyagot? Az energia támogatása benne van, ezt az illetékesek elintézték. Vajon a mi illetékeseink is elintézték, hogy benne legyen az erdőgazdálkodás, a közcélú támogatás? Írjam tovább? Megújultunk-e a szemléletünkben, a vezetői magatartásunkban, a munkabély teremtési felelősségünkben, a jogszabályainkban, a tudomány és oktatás területén, az ismeretterjesztés, a közönségkapcsolati tevékenységünk területén, az erdészeti költségvetés növelése területén, az erdőfenntartási járulék áldatlan helyzetén való módosításban, az állami tulajdonú erdők kezelésére egységes stratégia kidolgozásában, a magán tulajdonú erdők jelentős részének működésképtelenségének felszámolásában? Úgy látszik a megújulás szükséges és elkerülhetetlen az erdészeti területén dolgozó többség érdekében, a vezetők felelősségével. És nem csak az energia területén. Tagságunk várakozással és elvárással tekint a jövőbe.

Ormos Balázs

Tartalom

Csóka György–Hirka Anikó–
Koltay András–Szabóky Csaba:
A gypjaslepke életmódja
és kártétele 2. rész 42

Járasi Lőrinc:
Diósgyőri erdők a XVIII–XIX. században 46

Győrffy Sándor:
Erdők sutognak bennünk 47

Bán István:
Intő jelek 48

Köveskúti György:
Herman Ottóra emlékezünk 50

 Elnökségi jegyzőkönyv 51
Mózes Csaba:
A magánerdő-tulajdonosok társadalmának
modernizációja 52

Apatóczyk István: Tanulmányút Ausztriában 55

 Széldöntés a Tátrában 57

Interjú Simon Zsolttal, a szlovák
mezőgazdasági miniszterrel.....57

Karol Vinš a Szlovák Államerdészet
vezérgazdátja 58

Fűrészüzem szlovákiában 59

Bartha Dénes:
A Magas-Tátra erdeinek 1915. évi szélkatasztrófiája 60

Nagy Dániel–Lengyel Atilla:
Természetvédelmi kártalanítás az erdőgazdasági
tevékenység során 63

Fodor Imre: Méregzöldek és az erdő 67

Pedroni Emma Anna:
A Lágymányos Gellért-téri egyetemi palota 69

Egyesületi hírek 70

Bartha Dénes:
Az év fája a közönséges boróka 73

Andrés Pál:
Látogatás erdélyi erdészeti szakiskolában.....75

Némethné Valkai Mária: A Kaán Károly verseny
IV. Országos Tábora.....2/B3

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXL. évfolyam 2. szám (február)

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: DR. SZIKRA DEZSŐ

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI: Andrés Pál, Apatóczyk István, dr. Bartha Dénes, dr. Czerny Károly, Detrich Miklós, Greguss László Géza, dr. Járasi Lőrinc, Mihályfalvy István, dr. Sárvári János, Zétényi Zoltán.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon/fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • E-mail: erdlap@mtesz.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: CSERÉP JÁNOS elnök

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2005. február 10.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, fotóért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Cserszercelem. Fotózta: Bujdosó Róbert, Szelei György felkérésére.